

Til

Justiskomiteen

Oslo, 20. oktober 2024

Norges Bygdekvinnelags høring på Prop. 1 S (2024-2025) Justis- og beredskapsdepartementets budsjett

Norges Bygdekvinnelag er en frivillig organisasjon med 11 000 medlemmer, 17 distriktslag og 400 lokallag over hele landet. Vi er opptatt av livskraftige og trygge lokalsamfunn, praktisk matkunnskap og frivillighetens rolle i totalberedskapen for Norge.

Praktisk matkunnskap må inngå som en del av matvareberedskapen

I dag har Norges Bygdekvinnelag status som rådgivende organisasjon for UNESCO fordi vi er eksperter på tradisjonell matkunnskap. Det handler om bruk av våre matressurser, teknikker og metoder i matlagingen som sylting, safting, bake brød, fermentering, bruk av hele dyret og dyrking i hager og parseller. Gjennom våre lokallag og distriktslag legger vi til rette for et mangfold av aktiviteter for barn, unge og voksne. Vi opplever stor interesse og et «sug» i befolkningen for økt kunnskap om å lage mat fra bunnen av og være mer selvforsynt med egne og lokale råvarer. Dette er viktig kunnskap i arbeidet for økt matvareberedskap.

- Praktisk matkunnskap er avgjørende for evnen til å greie oss selv dersom klima eller sikkerhetsmessige forhold gjør at vi plutselig ikke kan kjøpe fisk, kjøtt, grønnsaker eller hvetemel i matbutikken. I juni 2023 la Totalberedskapskommisjonen frem sin rapport «Nå er det alvor». Her ble det foreslått mange gode tiltak for å sikre matvareberedskapen i landet vårt som for eksempel et sterkere jordvern og etablering av beredskapslager for matkorn. Praktisk matkunnskap var dessverre ikke nevnt som en del av matvareberedskapen.

Norges Bygdekvinnelag ber om at denne kunnskapen blir en del av matvareberedskapen og får en plass i den varslede stortingsmeldingen om totalberedskapen for Norge.

Derimot var Totalberedskapskommisjonen svært bekymret for den økonomiske satsingen på beredskap i frivilligheten. I «Nå er det alvor» skriver de at om det ikke tas grep for å styrke og legge bedre til rette for frivillige organisasjoner, kan dette føre til at organisasjonene i fremtiden ikke lenger kan bidra i beredskaps- og krisehåndteringsarbeidet på samme måte som i dag. Totalberedskapskommisjon peker også på at frivilligheten må være representert i beredskapsrådene lokalt, regionalt og sentralt.

- Bygdekvinnelaget er klar for å ta et større ansvar i beredskapssammenheng. Praktisk matkunnskap må inn i de lokale beredskapsrådene. Norges Bygdekvinnelag med sine 400 lokallag og 17 distriktslag er til stede over hele landet og kan bidra med sine ressurser, infrastruktur og kompetanse inn i rådene.
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) anbefaler at flest mulig er forberedt på å klare seg selv i en uke i en krise. De gir råd til nyttige matvarer å ha i huset. Norges Bygdekvinnelag mener rådene kan videreutvikles med matvarer av høyt næringsinnhold, lang lagringstid og kunnskap om konserveringsmetoder kombinert med tips til hvordan tilberede maten. Her bidrar vi gjerne med vår kompetanse.

- I dag står faget «Mat og helse" under sterkt press på grunn av mangel på kompetanse hos lærerne, og at faget ikke prioriteres av skoler og utdanningsinstitusjoner. Dette på tross av at elevene selv verdsetter faget høyt, lærerplanene er meget gode og at faget anses som det viktigste faget for å bedre folkehelsen i befolkningen og at denne kunnskapen er viktig for totalberedskapskapen.

Norges Bygdekvinnelag ber derfor om at faget «Mat og helse» må gis bedre rammevilkår gjennom flere undervisningstimer, mer ressurser til råvarer og tilbud om økt kompetanse for lærerne.

- Norges Bygdekvinnelags aktiviteter knyttet formidling av praktisk matkunnskap er i dag hovedsakelig finansiert gjennom privat prosjektstøtte og frivillig arbeid. Økt støtte og forutsigbarhet i finansieringen til frivilligheten vil kunne bidra betydelig inn i arbeidet med totalberedskapskapen for Norge.

I Justis- og beredskapsdepartementets budsjett Kap. 455 post 71 gis det tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten. Norges Bygdekvinnelag ber om at denne posten styrkes og at organisasjoner som Norges Bygdekvinnelag også kan omfattes av denne ordningen. Norges Bygdekvinnelag ber om at det settes av ettes av 1 million kroner til Norges Bygdekvinnelag for 2025.

Beste hilsen

Anne Irene Myhr, leder (sign.)

Cesilie Aurbakken, generalsekretær